

Po sanaciji bank so se težave za sanatorije šele začele

Doba Boštjana Jazbeca V znamenju reševanja bank ter kritik zaradi domnevno previsoke dokapitalizacije ter izbrisa imetnikov obveznic

LJUBLJANA – Julija 2013 ni bilo vroče samo vreme. Vročje je bilo tudi politično-gospodarsko ozračje, saj je bila Slovenija pred prihodom trojke. Na dan, ko je Boštjan Jazbec prevzel vodenje Banke Slovenije, se je srečal s predsednico vlade Alenko Bratušek in ministrom za finance Urošem Čuferjem. Premierka jih je označila za trojko, ki bo sama rešila domače težave. Banke so rešili, a s tem so se tegobe za guvernerja šele dobro začele.

NEJC GOLE

Kmalu po spoznavnem kramljanju je slovenska trojka sprejela prvo veliko odločitev v sanaciji bančnega sistema: v nadzorovano likvidacijo je poslala Factor banko in Probanko. Palčkoma v slovenskem bančnem sistemu je sledilo reševanje največjih bank. »Danes plačujemo račun za vsa zastoj kosila, ki smo jih pojedli,« je Jazbec decembra 2013 komentiral večmilijardne dokapitalizacije NLB, NKBM in Abanke. Poleg državne kapitalne injekcije so banke reševali še s prenosom petih milijard evrov bruto slabih terjatev na DUTB ter z izbrisom delnic in podrejenih obveznic.

S tem se je odprla bitka proti Jazbecu – za Francetom Arharjem, Mitjo Gasparijem in Markom

Kranjcem, četrtem guvernerjem Banke Slovenije. Med izbrisanimi obvezničarji so tudi nekateri vplivni posamezniki in ustanove. Če poenostavimo, je ključno nestrinjanje med kritiki sanacije bank in sanatorji bank globina ugotovljenega kapitalskega primanjkljaja bank ter s tem nujnost izbrisa podrejenih obveznic in višina državne dokapitalizacije.

Zaradi tovrstne sanacije bank se je moral Jazbec večkrat zagovarjati pred poslanci, na vrata Banke Slovenije pa so potrkali tudi kriminalisti. **Mali delničarji** so podali ovadbo zaradi domnevno spornega izbrisa.

Jazbecu je po preiskavah v bran stopil tudi predsednik Evropske centralne banke (ECB) Mario Draghi, pri katerem je večkrat iskal podporo pred slovensko politiko in organi pregona. Draghi je v pisnih opozarjal na kritike politikov glede vloge Banke Slovenije in guvernerja pri pregledih kakovosti sredstev in stresnih testih pred bančno sanacijo, ščitil je neodvisnost Jazbeca in centralne banke ter protestiral zaradi »nezakonite zapolnje informacij ECB« v policijskih preiskavah.

Guverner, ki je na glasovanju v državnem zboru dobil močno podporo 77 poslancev, glasu mu niso namenili le v poslanski skupini SD, je hkrati izgubil tudi politično zaledje. Vlada ga, denimo, lani ni podprla za predsednika Odbora guvernerjev Mednarodnega denarnega sklada. Slovenija se zagovarja tudi pred

evropsko komisijo, ki je državi poslala prvi opomin v ugotavljanju kršitev evropske zakonodaje zaradi zapolnje informacij ECB v kriminalistični preiskavi.

Po kritikah od zunaj je Jazbec opozicijo dobil tudi v svetu centralne banke. Poslanci so podpora odrekli ponovnemu imenovanju viceguvernerjev, ki so službovali med bančno sanacijo. Stanislavo Zadavec Capriolo, Janeza Fabijana, Darka Bohneca in Mejro Festić so zamenjali Marko Bošnjak, Primož Dolenc, Irena Vodopivec Jean in Jožef Bradeško. Neuradni viri pravijo, da med guvernerjem in viceguvernerji ni harmonije, niso se strinjali niti glede kadrovanja na pomembne funkcije v Banki Slovenije.

Boštjan Jazbec je kot član sveta Banke Slovenije odstopil že leta 2008, predčasno pa bo, kot kaže, končal tudi mandat guvernerja. Tako bi se vrnil v mednarodno okolje, v katerem je kot svetovalec Mednarodnega denarnega sklada na Kosovu in v Surinamu delal tudi pred prihodom na vrh Banke Slovenije. Sodni in preiskovalni postopki glede sanacije bančnega sistema se bodo nadaljevali.

Mandat je začel leta 2013, ko je Sloveniji grozila trojka.

Zaradi bančne sanacije obisk kriminalistov.

Zakon o sodnem varstvu razlaščenec morda sprejet v mandatu te vlade.

LOVLJENJE MANDATA TE VLADE

Jazbečevo vodenje Banke Slovenije je najbolj zaznamoval izbris podrejenih obveznic in delnic ob sanaciji bank v letih 2013 in 2014. Ustavno sodišče je jeseni 2016 presodilo, da razlaščenci pri tem niso imeli učinkovitega pravnega varstva, a te možnosti še vedno niso dobili. Vlada je sicer pripravila predlog zakona o sodnem varstvu imetnikov kvalificiranih obveznosti, a so poslanci njegovo obravnavo zaradi številnih pripomb preložili.

Tako zakonodajno-pravna služba kot oškodovani vlagatelji so menili, da predlagane rešitve ne odpravljajo ugotovljene neustavnosti, še posebno pa ne dostopa do podatkov in dokumentov Banke Slovenije, ki so bili podlaga za razlastitev. Odvetniki razlaščencev so na zakon že vložili številne pripombe, popravke predlaganega zakona pa zdaj pripravljajo tudi na ministrstvu za finance. Koalicija si menda prizadeva, da bi bil zakon sprejet na marčni seji državnega zbora, torej še v mandatu te vlade. Koalicijski poslanci so za ta namen že zahtevali sklic nujne seje pristojnega parlamentarnega odbora. **MA. G.**

Španec na prvi stolček ob Draghiju

Španski minister za ekonomijo Luis De Guindos ostaja edini kandidat za podpredsednika ECB in ima tudi že podporo evroskupine.

Kadrovske spremembe nastajajo tudi v Evropski centralni banki (ECB): španski minister za ekonomijo Luis De Guindos (58) ostaja edini kandidat za podpredsednika ECB, ima že podporo evroskupine in do uspešne nominacije ga loči le še suha formalnost, podpora evropskih voditeljev na zasedanju konec marca,

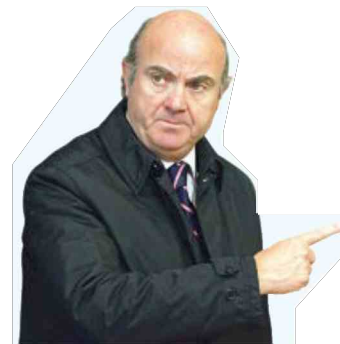
funkcijo pa bo nato nastopil konec maja, ko bo mandat potekel sedanjemu drugemu človeku ECB, Portugalcu Vitorju Constânciu. Španec, ki prihaja iz vrst ljudske stranke premiera Mariana Rajoyja, je sicer prvi politik, ki bo sedel v najvišjem organu evropske denarne oblasti, kar je pomenljiv precedens, ki ruši mit o politični nevtralnosti ECB. Omenjalo se ga je tudi kot naslednika vodje evroskupine, Nizozemca Jeroena Dijsselbloema, a je v evrski kadrovski trgovini to mesto nato pripadlo Portugalcu Mariu Centenu. Mimogrede, Slovenija ni predlagala svojega lastnega kandidata za nobeno od omenjenih dveh visokih funkcij v evropski monetarni uniji ...

Boj za Draghijevo nasledstvo

Imenovanje De Guindosa in odstop edinega protikandidata, guvernerja irske centralne banke Philipa Lana, po eni strani ohranja razmerje v šestčlan-

skem izvršilnem odboru ECB, kjer velja nenapisano pravilo, da je trojica članov iz »severnih« oziroma »južnih« držav z evrom, hkrati pa zožuje nabor možnih naslednikov predsednika ECB Maria Draghija, ki mu bo mandat potekel prihodnjo jesen. Glede na to, da je Nemčija poleg Francije ena osrednjih držav z evrom, do zdaj pa še ni imela predsednika, nekateri na tem položaju vidijo predsednika Bundesbank Jensa Weidmanna. Ta ob odličnih zvezah s kanclerko Merklovo velja za klasičnega centralnobančnega »jastreba« in hudega kritika ohlapne monetarne politike, ki jo je v zadnjih letih uspešno vodila Draghijeva ECB. To zmanjšuje možnosti za njegovo imenovanje, mogoč nemški kandidat pa je tudi sedanji šef evrskega reševalnega sklada ESM Klaus Regling, ki velja za vrhunskega in preudarnega evrskega tehnokrata. »Veliko, veliko let se ukvarjam z evropskimi zadevami. In zelo se zavzemam za to, da se ne poudarja nacionalnost, ko gre za pomembne položaje v Evropi. To zame ni najpomembnejše merilo. Pomembno je, da gre za kompetentno osebo, in prepričan sem, da jo bomo našli,« je v nedavnem pogovoru diplomatsko odgovoril na naše vprašanje, ali je čas, da se na čelo ECB prvič zavihti Nmec. Med kandidati za Draghijevega naslednika bi lahko bil kompromisna rešitev tudi irski guverner Lane, še posebno po taktičnem umiku kandidature za podpredsednika ECB in ob dejstvu, da prihaja iz »severne«, a majhne in periferne evrske države z uspešno obvladano finančno krizo.

MIHA JENKO

Guverner Boštjan Jazbec se je moral zaradi sanacije bank večkrat zagovarjati pred poslanci, na vrata Banke Slovenije pa so potrkali tudi kriminalisti.